

PHÁT HUY VAI TRÒ TIÊN PHONG CỦA THANH NIÊN THEO TƯ TƯỞNG “NÊU GƯƠNG” CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

TS. LÊ THỊ CHIÊN⁽¹⁾ - THS. HÀ THỊ BÍCH THÙY⁽²⁾

TÓM TẮT

Trong các bài nói, bài viết, rất nhiều lần Chủ tịch Hồ Chí Minh sử dụng từ “nêu gương”, “làm gương”. Điều đó cho thấy, Người rất coi trọng việc “nêu gương”, “làm gương” của mọi tổ chức, mọi lực lượng cách mạng và mọi cá nhân trong xã hội. Tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về “nêu gương” có ý nghĩa rất quan trọng trong việc phát huy vai trò tiên phong, xung kích của thanh niên Việt Nam trong bối cảnh hiện nay.

Từ khóa: *nêu gương; thanh niên; tiên phong; xung kích.*

1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về “nêu gương”

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh rất coi trọng công tác cán bộ bởi Người tâm niệm “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc”⁽¹⁾ Vì thế, Người luôn quan tâm đến việc xây dựng đội ngũ cán bộ “vừa hồng, vừa chuyên”. Một trong những cách thức, biện pháp mà Người thường xuyên nhắc đến khi xây dựng đội ngũ cán bộ là “nêu gương”.

Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, sở dĩ cần phải “nêu gương” là do đặc thù của nền văn hóa, đạo đức phương Đông là luôn coi trọng tình cảm, luôn lấy cái tốt đẹp của người khác để làm tấm gương soi mình. Người viết: “Nói chung thì các dân tộc phương Đông đều giàu tình cảm, và đối với họ, một tấm gương sống còn có giá trị hơn

một trăm bài diễn văn tuyên truyền”⁽²⁾ Do đó, ngay từ khi bắt tay vào công tác huấn luyện cán bộ, Người đã nhắc nhở mỗi cán bộ phải nêu cao tinh thần gương mẫu. Trong tác phẩm “Đường cách mệnh” (năm 1927), Người đặt lên hàng đầu tư cách một người cách mệnh với 23 điểm. Theo Bác, người cách mạng tư cách phải chuẩn mực; thật sự là tấm gương trong các mối quan hệ: với chính mình, với người khác, với công việc. Bác đã nêu rõ những yêu cầu có tính chuẩn mực đó: “Tự mình phải: Cần kiệm. Hòa mà không tư. Cả quyết sửa lỗi mình. Cán thận mà không nhút nhát. Hay hỏi. Nhẫn nại (chịu khó). Hay nghiên cứu, xem xét. Vị công vong tư. Không hiếu danh, không kiêu ngạo. Nói thì phải làm. Giữ chủ nghĩa cho vững. Hy sinh. Ít lòng tham muốn về vật chất. Bí mật. Đối với người

⁽¹⁾ Viện Triết học, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

⁽²⁾ Viên Xây dựng Đảng, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

⁽³⁾ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 2.

⁽⁴⁾ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 1, trang 284

phái: Với từng người thì khoan thứ. Với đoàn thể thì nghiêm. Có lòng bày vẽ cho người. Trực mà không táo bạo. Hay xem xét người. Làm việc phải: Xem xét hoàn cảnh kỹ càng. Quyết đoán. Dũng cảm. Phục tùng đoàn thể.”⁽⁴⁾

Khi Đảng ta trở thành Đảng cầm quyền, trong tác phẩm “Sửa đổi lối làm việc” (năm 1947), Chủ tịch Hồ Chí Minh nêu ra 12 điều về Tư cách của Đảng chân chính cách mạng. Tư cách ở đây chính là sự nêu gương, là tấm gương của sự phấn đấu hy sinh vì dân, vì nước. “Đảng không phải là một tổ chức để làm quan phát tài. Nó phải làm tròn nhiệm vụ giải phóng dân tộc, làm cho Tổ quốc giàu mạnh, đồng bào sung sướng.”⁽⁴⁾ Đảng thật sự nêu gương khi xác định: “Ngoài lợi ích của dân tộc, của Tổ quốc, thì Đảng không có lợi ích gì khác.”⁽⁵⁾ Người đặc biệt nhấn mạnh sự nêu gương của cán bộ, đảng viên. Để trở thành người cách mạng chân chính, mỗi cán bộ, đảng viên phải nêu gương về cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, nêu cao đức tính tốt đẹp: Nhân, Nghĩa, Trí, Dũng, Liêm; luôn tránh xa những thói xấu như lười biếng, gian xảo, tham lam và những thói xấu khác. Đồng thời, Người nêu rõ bốn phạm của mọi cán bộ, đảng viên là: cố gắng làm kiểu mẫu cho quần chúng trong mọi việc. Người cho rằng, muốn hoàn thành nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, mọi người phải nỗ lực hết mình, nhất là cán bộ, đảng viên, đoàn viên phải là những “đầu tàu gương mẫu”. Trong “Bài nói với cán bộ tỉnh Hà Tây”, Người nói về sự cần thiết phải nêu gương: “Muốn đẩy mạnh các mặt sản xuất, chiến đấu, văn hóa và các mặt

khác, thì trước hết cán bộ, đảng viên, đoàn viên, phải làm đầu tàu, gương mẫu. Muốn làm gương mẫu thì điều quan trọng nhất là các chú từ tỉnh đến huyện, đến xã phải đoàn kết, đoàn kết thật sự, làm sao tự mình nêu gương và giáo dục cho đảng viên, đoàn viên, cán bộ giữ gìn, phát triển đạo đức cách mạng, làm sao cho nhân dân biết hưởng quyền dân chủ, biết dùng quyền dân chủ của mình, dám nói, dám làm. Được thế thì cán bộ, đảng viên, đoàn viên cùng với quần chúng nhân dân càng đoàn kết, các công việc đều sẽ trôi chảy, trước hết là công việc sản xuất và chiến đấu.”⁽⁶⁾ Như vậy, theo Người nêu gương là một việc làm thường xuyên, liên tục và nghiêm túc của mỗi cán bộ, đảng viên.

Không chỉ nói về việc nêu gương của mỗi cán bộ, đảng viên nói chung; ngay từ lúc bấy giờ, Chủ tịch Hồ Chí Minh còn nhấn mạnh những cán bộ chủ chốt, cấp cao cần phải tiên phong trong việc nêu gương. Trong “Bài nói chuyện tại phiên họp cuối năm của Hội đồng Chính phủ” năm 1963, Người nhắc nhở: “một điều rất quan trọng nữa là các đồng chí bộ trưởng, thứ trưởng và cán bộ lãnh đạo phải luôn luôn gương mẫu về mọi mặt, phải nêu gương sáng về đạo đức cách mạng; cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, phải giữ gìn tác phong gian khổ phấn đấu, phải không ngừng nâng cao chí khí cách mạng trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc. Có như thế mới xứng đáng với đồng bào miền Nam đang chiến đấu vô cùng anh dũng chống đế quốc Mỹ và tay sai của chúng để giải phóng miền Nam và hòa bình thống nhất nước nhà. Nhân dân ta rất tốt. Nếu chúng ta làm gương mẫu và biết lãnh đạo thì bất cứ công việc

⁽⁴⁾ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 2, trang 280-281.

⁽⁵⁾ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 2, trang 289

⁽⁶⁾ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 2, trang 290.

⁽⁶⁾ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 15, trang 393.

gì khó khăn đến đâu cũng nhất định làm được.”⁽⁷⁾

Không chỉ nói về sự cần thiết của việc nêu gương, làm gương đối với mỗi cán bộ, đảng viên, Chủ tịch Hồ Chí Minh còn chỉ ra cách thức, phương pháp nêu gương. Theo Người, nêu gương là phương pháp dùng sự việc tốt, con người điển hình tiên tiến để tác động mạnh mẽ đến người khác, khiến họ khâm phục, tán thành và noi theo. Bản chất của phương pháp nêu gương, xét ở góc độ tâm lý, nó chính là sự “bắt chước”, là hiện tượng tự nhiên của con người, họ bắt chước nhau một cách có ý thức, dựa trên những hiểu biết, sự phát triển trí tuệ, kinh nghiệm đạo đức và vốn sống của từng người. Vì thế, trong tác phẩm “Sửa đổi lối làm việc”, Người chỉ ra cách thức nêu gương của cán bộ, đảng viên: “Nếu gặp khi lợi ích chung của Đảng mâu thuẫn với lợi ích riêng của cá nhân, thì phải kiên quyết hy sinh lợi ích của cá nhân cho lợi ích của Đảng. Khi cần đến tính mệnh của mình cũng phải vui lòng hy sinh cho Đảng. Mỗi đảng viên, mỗi cán bộ phải hiểu rõ, phải thực hành như thế. Vì hiểu rõ và thực hành như thế, cho nên trong Đảng ta đã có những liệt sĩ oanh liệt hy sinh cho Đảng, cho dân tộc, cho Tổ quốc, mà tiếng thơm để muôn đời. Các liệt sĩ đó đã nêu gương anh dũng cho tất cả đảng viên và cán bộ ta bắt chước.”⁽⁸⁾ Vì lẽ đó, Người kiên quyết phê phán những cán bộ không tốt, làm gương xấu cho nhân dân, bôi nhọ danh dự của Đảng. Người yêu cầu: “Đảng viên và đoàn viên nào còn lười biếng lao động, trốn tránh nghĩa vụ, thiếu đạo đức cách mạng, nêu gương xấu trong nhân dân, thì phải quyết tâm sửa đổi để

trở thành đảng viên và đoàn viên tốt. Nếu không thì sẽ bị loại ra ngoài phong trào cách mạng.”⁽⁹⁾

Một điều rất đặc biệt là Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ đưa ra những tư tưởng, quan điểm rất đúng đắn về nêu gương mà chính Người còn là hiện thân cao đẹp nhất về trách nhiệm nêu gương trước Đảng, trước nhân dân. Phong cách nêu gương trong tư tưởng và tấm gương đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh được thể hiện xuyên suốt trong cả cuộc đời hoạt động cách mạng, phấn đấu hi sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì chủ nghĩa xã hội và vì nhân dân của Người. Người không chỉ tiếp thu, kế thừa, bổ sung, phát triển và hoàn thiện lý luận về phương pháp, mà Người đã thực hành phong cách nêu gương một cách nhuần nhuyễn, hết sức mẫu mực và tự nhiên. Người kiên trì nêu gương về đạo đức còn nhiều hơn những điều Người nói và viết ra. Chính bản thân Người là một tấm gương sáng ngời về phong cách nêu gương, một hình ảnh mẫu mực về “người lãnh đạo và người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”. Bản thân Người luôn ca ngợi và tự răn mình phải học tập tấm gương của các đảng viên cộng sản kiên trung của Đảng ta: “Trong Đảng ta, các đồng chí Trần Phú, Ngô Gia Tự, Lê Hồng Phong, Nguyễn Văn Cừ, Hoàng Văn Thụ, Nguyễn Thị Minh Khai và nhiều đồng chí khác đã vì dân, vì Đảng mà oanh liệt hy sinh, đã nêu gương chói lọi của đạo đức cách mạng chí công vô tư cho tất cả chúng ta học tập!”⁽¹⁰⁾ Một dẫn chứng cụ thể và cảm động nhất, có sức lan tỏa mạnh mẽ nhất về phong cách nêu gương của Chủ tịch Hồ Chí Minh là việc Người tiên phong đi đầu trong việc thực

⁽⁷⁾ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 14, trang 223

⁽⁸⁾ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 5, trang 291.

⁽⁹⁾ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 14, trang 183.

⁽¹⁰⁾ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 11, trang 602.

hành tiết kiệm, nhường cơm sẻ áo cho nhân dân trong những năm tháng nước nhà rơi vào tình thế “ngàn cân treo sợi tóc”. Khi nước nhà vừa giành được độc lập năm 1945, đứng trước nạn đói đang hoành hành, Người kêu gọi toàn dân diệt “giặc đói” bằng hành động cụ thể, mười ngày nhịn ăn một bữa để lấy số gạo tiết kiệm đó cứu những người bị đói và chính Người đã làm gương, nghiêm túc thực hiện một cách triệt để mặc dù phải làm việc nhiều, sức khỏe giảm sút vì vừa trải qua một trận ốm nặng... Trong bài “Tại sao dân ta đói? Cứu đói phải như thế nào?”, với bút danh C.T trên báo Cứu quốc, số 105, ngày 30/11/1945 Người viết: “Hố Chủ tịch đã nêu gương nhường cơm sẻ áo, mười ngày nhịn ăn một bữa, và đã đỡ đần cho Hội Cứu đói ta đời!⁽¹⁾ Vì là hiện thân cao đẹp nhất của việc nêu gương trong mọi hành động, việc làm nên tư tưởng của Người về nêu gương, làm gương không chỉ dừng lại ở những quan điểm mang tính lý luận mà còn có sức thuyết phục, lời cuốn hút lan tỏa rộng rãi đến toàn thể nhân dân và mỗi cán bộ, đảng viên. Do đó, ở Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn có sự thống nhất, hòa quyện giữa “trí” và “hành”. Đó cũng chính là sức lôi cuốn, hấp dẫn của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh mà không phải nhà lý luận, nhà chính trị nào cũng có được.

2. Ý nghĩa của tư tưởng Hồ Chí Minh về “nêu gương” với việc phát huy vai trò tiên phong của thanh niên Việt Nam hiện nay

Thanh niên luôn là một lực lượng xã hội đóng góp, đóng vai trò quan trọng trong việc xây dựng hệ thống chính trị và phát triển kinh tế - xã hội của nước ta. Trong bản “Di chúc” để lại cho toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta, Chủ tịch Hồ

Chí Minh đã căn dặn về trách nhiệm của Đảng đối với thanh niên là: “Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên”; bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết.”⁽²⁾

Kế thừa quan điểm của Người, trong suốt hơn 80 năm qua, Đảng ta luôn chú trọng đến công tác phát triển thanh niên. Nghị quyết 25-NQ/TW Hội nghị lần thứ 7 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X đã khẳng định: “Thanh niên là rường cột của nước nhà, chủ nhân tương lai của đất nước, là lực lượng xung kích trong xây dựng và bảo vệ Tổ Quốc, một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập quốc tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội.”⁽³⁾

Kế thừa truyền thống cách mạng vẻ vang của dân tộc, trong thời gian qua, phần lớn thanh niên Việt Nam đều thể hiện lòng yêu nước, lý tưởng cách mạng, có tinh thần ham học hỏi, ý chí phấn đấu vươn lên và trở thành một trong những lực lượng nòng cốt của sự phát triển kinh tế - xã hội ở nhiều ngành, nhiều lĩnh vực. Tuy nhiên, “do ảnh hưởng của nền kinh tế thị trường, hội nhập quốc tế, do sự bùng phát của lối sống thực dụng chạy theo danh lợi bất chấp đạo lý đã dẫn đến những tiêu cực trong xã hội ngày càng phổ biến. Những biểu hiện xa rời mục tiêu của chủ nghĩa xã hội chưa được khắc phục, sự chống phá của các thế lực phản động quốc tế nhằm thực hiện âm mưu “diễn biến hòa bình” đã tác động không nhỏ đến đời sống đạo

⁽¹⁾ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2000, tập 12, trang 489.

⁽²⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Nghị quyết 25-NQ/TW Hội nghị lần thứ 7 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X, Văn phòng Trung ương Đảng*, Hà Nội, 2003, trang 24.

⁽³⁾ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 2, trang 126.

dức công dân, ảnh hưởng lớn đến tâm tư, tình cảm, ý chí phấn đấu của sinh viên, thanh niên trí thức. Hậu quả là đã có một bộ phận thanh niên, trong đó có không ít sinh viên phai nhạt niềm tin, lý tưởng, mất phương hướng phấn đấu, không có chí lập thân, lập nghiệp; chạy theo lối sống thực dụng, sống thú, sống dựa dẫm, thiếu trách nhiệm, thờ ơ với gia đình và xã hội, sa vào nghiện ngập, hút sách, thiếu trung thực, gian lận trong thi cử, chạy điểm, chạy thầy, chạy trường, mua bằng cấp. Đây là những biểu hiện không thể coi thường.⁽¹⁴⁾

Trước tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên; Đảng ta đã ban hành nhiều Quy định về "nêu gương". Ngày 07/06/2012, Ban Bí thư Trung ương Đảng ban hành Quy định 101-QĐ/TW về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp. Ngay từ đầu, Quy định đã chỉ rõ: mỗi cán bộ, đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam phải tích cực học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh. Cán bộ có chức vụ càng cao càng phải gương mẫu. Kế thừa tinh thần đó, ngày 19/12/2016, Đảng ta đã ban hành Quy định số 55-QĐ/TW về một số việc cần làm ngay để tăng cường vai trò nêu gương của cán bộ, đảng viên. Theo đó, Đảng ta đã đưa ra 06 điểm quy định cụ thể cần làm ngay để hiện thực hóa tư tưởng nêu gương đối với cán bộ, đảng viên. Gần đây nhất, tại Hội nghị Trung ương 8 khóa XII, Đảng ta đã ban hành Quy định số 08-QĐ/TW ngày 25/10/2018 về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính

trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương. Có thể nói, xuất phát từ thực tiễn công tác xây dựng Đảng nói chung và xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên nói riêng; Đảng ta rất chú trọng đến vấn đề "nêu gương". Đó chính là sự kế thừa và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh về nêu gương trong điều kiện, hoàn cảnh, tình hình mới. Tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về nêu gương và quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về trách nhiệm nêu gương tại Hội nghị Trung ương tám khóa XII (năm 2018) đã gợi mở rất nhiều điều về vai trò tiên phong, xung kích của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay.

Để từng bước khắc phục những hạn chế, khuyết điểm của thanh niên trong giai đoạn hiện nay, đồng thời từng bước phát huy vai trò rường cột của thanh niên đúng như sự tin tưởng, kỳ vọng của Bác cũng như của Đảng ta; cần phải ra sức phát huy vai trò tiên phong, xung kích của thanh niên trên tất cả các lĩnh vực như học tập, lao động, sản xuất kinh doanh...

Thứ nhất, mỗi tổ chức Đoàn, nhất là Đoàn cơ sở cần ra sức tập hợp đoàn viên, thanh niên; tạo điều kiện cho thanh niên tích cực tham gia các hoạt động do Đoàn phát động. Theo tinh thần của Nghị quyết Trung ương 8 khóa XII, mỗi cán bộ Đoàn cần nêu gương, gương mẫu đi đầu trong mọi hoạt động để khích lệ, động viên các đoàn viên hưởng ứng và tham gia các phong trào thanh niên. Ngoài ra, các tổ chức Đoàn cũng cần làm tốt việc nêu gương các điển hình tiên tiến, nhân rộng mô hình thanh niên học tập tốt, làm kinh tế giỏi, kinh doanh có hiệu quả... để tạo sức lan tỏa trong thanh niên; giới thiệu cho mỗi thanh niên có thêm động lực để phấn đấu và rèn luyện.

⁽¹⁴⁾ Bộ Giáo dục và Đào tạo. *Giáo trình tư tưởng Hồ Chí Minh dành cho sinh viên Đại học, cao đẳng khối không chuyên ngành Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh* (tái bản có sửa chữa), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2018, trang 264.

Thứ hai, thanh niên vốn là những người có trí thức, có lý tưởng cách mạng, vì vậy họ cần ra sức nêu gương trong việc tuyệt đối trung thành với lý tưởng cộng sản chủ nghĩa, với mục tiêu, con đường cách mạng gần gũi dân tộc với chủ nghĩa xã hội mà Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh đã lựa chọn. Đó là sự lựa chọn duy nhất đúng, bảo đảm cho mọi thắng lợi của sự nghiệp cách mạng nước ta hơn 80 năm qua. Ngoài ra, mỗi thanh niên phải gương mẫu, tự giác chấp hành Cương lĩnh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; không có bất cứ hành động hay phát ngôn trái với đường lối, quan điểm của Đảng, gây tổn hại đến uy tín và vai trò lãnh đạo, cầm quyền của Đảng; hoàn thành tốt nhất trọng trách, nhiệm vụ được giao với tinh thần suốt đời phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, nêu cao tinh thần trách nhiệm đối với Đảng, Nhà nước, nhân dân. Bên cạnh đó, mỗi thanh niên cũng cần có ý thức nêu gương về đạo đức, lối sống; tránh sa vào chủ nghĩa cá nhân, bè phái, cục bộ, lợi ích nhóm; tránh vì những lợi ích vật chất, ham muốn cá nhân mà đánh mất bản thân; làm trái với lợi ích tập thể, lợi ích quốc gia, dân tộc. Đồng thời, mỗi thanh niên cần tích cực rèn luyện bản lĩnh, tinh thần cách mạng; tránh xu hướng "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" để tạo cơ hội cho các thế lực thù địch, phản động lôi kéo, mua chuộc.

Thứ ba, hơn bao giờ hết thanh niên cần có ý thức rõ về vai trò và trách nhiệm đối với bản thân và xã hội. Cụ thể là nêu cao tinh thần tiên phong, xung kích; luôn đi đầu trong học tập để lập thân, lập nghiệp; lao động, sản xuất để tự khẳng định đặc biệt trong các hoạt động xã hội như tình nguyện, về nguồn, đền ơn đáp nghĩa... với phương châm "đầu cần thanh niên có, đầu khó có thanh niên".

Có thể nói, tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về nêu gương chính là "kim chi nam", là

những chỉ dẫn rất cần thiết và quý báu đóng thời là một nội dung trọng yếu trong phương thức lãnh đạo, xây dựng Đảng, xây dựng đội ngũ cán bộ ở Việt Nam hiện nay. Tư tưởng của Người được Đảng ta cụ thể hóa trong Nghị quyết Trung ương 8 khóa XII về trách nhiệm nêu gương đã gọi mô cho các tổ chức Đoàn và bản thân mỗi đoàn viên cần nỗ lực hơn nữa để phát huy vai trò tiên phong, xung kích của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam Xã hội chủ nghĩa.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2016.

2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2018.

3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tập 1.

4. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tập 2.

5. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tập 4.

6. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tập 5.

7. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tập 6.

8. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tập 12.

9. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tập 14.

10. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tập 15.

11. Phạm Hồng Tung: *Thanh niên và lối sống thanh niên Việt Nam trong quá trình đổi mới và hội nhập quốc tế*, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2011.